

YENİ

YAYINLAR

«REPOSES A VIOLENCE.»

Prof. Dr. Öztekin TOSUN

Reponses à violence. Rapport du comité présidé par Alain Peyrefitte. Tome I (Rapport général), tome II (Rapports des groupes de travail). Documentation française et Presses Rocket, 1977. (237+540 sahife).

1976 yılında, M. Alain Peyrefitte başkanlığında «Şiddet ve suçluluk üzerinde inceleme komitesi» adındaki bir kurul. Fransa'da şiddet suçlarının nedenlerini ve alınacak önlemleri araştırmakla görevlendirilmiştir. Komite araştırmasını bitirmiş ve «şiddete yanıtlar» adı altında bir rapor hazırlamıştır. Bu komite raporunu hükümete sunduğu zaman, onun başkanı Alain Peyrefitte Adalet Bakanlığına seçilmiş, belki de bu kolaylıktan faydalanılarak raporda önerilen konuların gerçekleştirilmesi için şimdiki durumda 15 yasanın, 8 kararnamenin ve 31 yönetmeliğin yapılmış olduğu bildirilmiştir. (Bu hususta, Lettre d'information sur les activités législatives, No. 30, sh. 9).

1977 yazında bitirilmiş olan raporun ortaya çıkması için Komite 1976 Nisanından itibaren 65 genel toplantı ve 7 seminer yapmıştır. Komite, ayrıca beş çalışma grubu seçmiş, bu gruplar da yüzlerce toplantı yapmışlar ve Délégation à la Recherche Scientifique et Technique adlı kurumun para yardımı sayesinde araştırmalar yaptırmışlardır; bunlar, toplamı 1.684 sahife tutan 30 orijinal araştırma raporu teşkil etmişlerdir. Bunun dışında kurulların görüşme tutanakları, konu ile ilgili kaynakça vs. dahil, bütün bu çalışmalar sekiz cilt olarak yayınlanmıştır.

Bizim burada üzerinde durduğumuz iki ciltlik kitap sadece genel rapor ile beş çalışma grubunun ortaya koyduğu «Şiddetin psikolojik ve biyolojik görünüşleri», «Kentleşme, konut ve şiddet».

«Şiddet ve iktisat», «Gençliğin korunması», «cezave infaz görünüşleri» adlı raporları kapsamaktadır.

Genel rapor sonunda, Komite 105 öneride bulunmaktadır. Bu önerilerin hepsini buraya yansıtmamız olanaksızdır.

Bu öneriler 19 başlık altında toplanmıştır. Bu başlıklar altındaki birden fazla öneriler arasında önemli gördüklerimizden bazılarına değinmekle yetiniyoruz.

1 — İstatistikler :

Adalet istatistikleri ile İçişleri Bakanlığındaki polis istatistiklerini birleştirmek; çocuk suçluluğuna ilişkin istatistikleri daha sık ve düzenli yayınlamak.

2 — Araştırmalar :

Suçun kaç malolduğu hakkında araştırmalar yaparak suçların önlenmesine yönelik giderleri düzenlemek; sosyolojik ve penolojik araştırmaları teşvik etmek.

3 — Kentleşme :

Kent kenarlarında yapıların düzensiz dağılmalarını ve doğal çevreyi bozmalarını engellemek; bu amaçla 30.000 kişiyi aştığında, başka bir yeşil alan ile yeni mahalleler kurmak; 200.000 kişiden sonra suçluluğun artışın hızlandığı görüldüğünden, bu sayıya varmadan yerlerde, bu sayıyı aşmamaya çalışmak; bu sayıdan sonra kenti daha yaymak; büyük eb'atlı binaların yüksekliğini azaltmak; apartman yerine bireysel konutları teşvik etmek; eski oturanları yabancı durumuna sokmamak için, 5 veya 10.000 kişilik yeni mahalleler eklemek; eski mahallelilik ruhunu korumak; kentleri kesen koca yollar yerine yayalar için, bisikletliler için yollar ayırmak; gürültünün şiddeti doğuran unsurlardan biri olduğunu gözönünde tutarak ses kesici inşaat malzemesine önem vermek; kamu yapılarında (Üniversite, hastane, okul, cezaevi, mahkeme) da devleşmeden kaçınmak.

4 — Çevreyi bozmama :

Sanayinin bir yerde toplanması alışkanlığını terketmek (eskiden bu zorunlu idi; şimdi o zamanki nedenler kaybolmuştur, fakat alışkanlık devam etmektedir); halkın işyerine gitmesi değil, fakat işyerlerinin halka gelmesine çalışmak; orta büyüklükte fabrikaları teşvik etmek.

5 — Hakim durumlar ve kötüye kullanılmaları :

İktisadi bakımdan üstün durumda olanlar bu durumu kötüye kullanmalarını cezalandırmak ve bunu göstermek; daha sür'atli olan hakemlik yöntemini geliştirmek; idarede ve keyfiligi şiddetle cezalandırmak ve bireylere başvurma yollarını fazlalaştırmak (Örneğin, bizde Memurin Muhakemeat yasasını kaldırmak gibi); hukuk metinlerini herkesin anlayabileceği duruma sokmak ve bu hususta danışma yerleri yaratmak.

6 — Hile suçları :

Hileli suçları önlemek için tedbirler almak; halkı bu konularda aydınlatmak; Naylon iş adamları yöntemine engel olmak, paravan firmaları yoketmek, savcılıklarla şirketlerin denetçileri arasındaki bağları sıklaştırmak; hile yapan meslek sahiplerine uygulanacak yaptırımları fazlalaştırmak; bu konularda özel bir muharekeme uygulamak; verilen zarara orantılı para cezaları tertip etmek borcunu kötü niyetle ödemeyenlerin hareketlerini cezalandırmak için bunları suç saymak.

7 — Ailenin korunması :

Ana ve babalara veya gelecekte ana baba olacaklara, bu konularda uzman kişiler veya dernekler aracılığı ile yahut radyo veya televizyon yolu ile eğitici bilgiler vermek; aile yaşantısına daha fazla zaman ayırmaları için annelerin kısmi çalışmalarına olanak tanımak.

8 — Kitle haberleşme araçları :

Kitle haberleşme araçları alanında görünümüyle şiddet arasındaki ilişkileri araştırmak, şiddet filimlerini azaltmak veya gençleri etkilemelerini engellemek için, geç saatlere koymak; sadece hayali olan kovboy filimleri veya kılıçlı kalkanlı filimlerden çok, çocukların günlük yaşantılarına benzer ortamda geçen şiddet filimleri üzerinde durmak; bu amaçla televizyon programlarını denetimden geçirerek bir danışma kurulu kurmak; Belediye Başkanlarının kamuya açı koyunlar (tiyatro, sinema gibi) konusundaki polis yetkilerini arttırmak (gençler için belediyelerde farklı uygulamaya götürecek bu önlemler üzerinde daha uzun çalışmalar yapılması gereği açıktır); küçüklerin bazı halka açık oyunlara (sinema, tiyatro) girmelerini engelliyecek yetkileri valilere ve belediye başkanlarına veren yasaları daha sıkı uygulamaya girişmek.

9 — Alkolizm ve tıp :

Alkolizmin şiddet ile sıkı bağlantısı olduğunu gözönünde tutarak gerekli bütün önlemleri almak; alkol ile ilgili reklâmlar, konusundaki kuralları titizlikle uygulamak; genel hekimlerin akıl hastalıkları alanında bilgi sahibi kılınmaları için kurslara devamını sağlamak; adli psikiyatri, kriminoloji, sosyal patoloji konularında psikiyatrların öğretim yapmalarını sağlamak; uygulamadıkları, kriminolojik araştırmaların sonuçlarından haberli kılmak.

10 — Gençliğin korunması :

Gençlerin sevdikleri eğlencelerle uğraşmalarını sağlamak için bu konuda yapılacak binaların, uygulanacak düzenlemelerin kolaylaştırılması; spor alanında sistematik bir seçimi önlemek, mahalle takımlarını teşvik etmek; eğitimcileri iyi yetiştirmek; eğitimciliği meslek olarak geliştirmek; önleme derneklerine daha yumuşak bir mali destek sağlamak; savcıların çocuk hakimlerine daha fazla iş göndermeleri konusunda teşvik etmek; eğitici yöneltme servislerini geliştirmek; çocuk hakimi ile Sağlık ve Sosyal Yardım Dairesi temsilcileri arasında düzenli bir ilişki kurarak aynı ailelerde çalışan sosyal çalışıcıların düzensiz müdahalelerini bertaraf etmek; Çocukların işlediği bir suç nedeni ile jandarma veya polisin müdahalesi gerektiren durumlarda, idari veya adli makamların mutlaka haberli kılınması; genç suçlular ile uğraşan hakimlerin sayısını arttırmak bu alandaki bilgilerini derinleştirmek; en elverişsiz öğrencileri de içine almasını kolaylaştıracak biçimde zorunlu okul süresini düzenlemek; okulun hayata dönük olmasını sağlamak; meslek-öncesi bir yetiştirmeye yöneltmek.

11 — Binaların güvenliği :

Şiddet hareketlerini önleyecek kurallara uygun bina yapımı; görüşü artırıcı tedbirleri geliştirmek (örneğin, aydınlatma).

12 — Polis :

Polis sayısını yeterli ölçüye çıkarmak; jandarma ve polisi birlikte kullanmak bazı yerlerde; mahallelere karakol kurmak; polis ile vatandaş arasındaki ilişkileri düzeltmek.

13 — Adli kuruluşlar :

Adli kuruluşlar hakkında bilgi vermek; belli bir olay üzerine

olduğu gibi, genel olarak da bunların işleyişini anlatmak; adil polis görevini yapan milli polisin sayısını arttırmak.

14 — Milletlerarası işbirliği :

Adli yardımlaşma ve suçluların geri verilmesi yolu ile şiddet suçları karşısında işbirliğini kuvvetlendirmek.

15 — Ceza sistemi :

Hürriyeti bağlayıcı bazı cezalar yerine yeni cezalar koymak için birkaç yıl önce başlatılan girişimi sürdürmek ve hızlandırmak; para cezalarını suçlunun malî durumu ve suçtan edindiği kazançta göre ayarlamak.

16 — Bilirkişi incelemesi :

Suçluların akli durumu, özellikle şiddet suçlarında, incelemek; inceleme koşullarını geliştirmek, yenilemek.

17 — Cezaların uygulanması :

İnfaz hakimlerinin sayısını arttırmak; ağır suçlarda «izinli çıkışlar» rejimini kabul etmek; daha küçük binalı infaz evleri kurmak.

18 — Ölüm cezası :

Ölüm cezasının kaldırılmasını önermek; onun yerine başka bir ceza koymak.

19 — Kuruluşlar :

Şiddet suçları ile uğraşan birden fazla kuruluş yerine, milli bir kuruluşu görevlendirmek, illerde de bu kuruluşla bağlı organlar yapmak.

Sekiz cilt halinde yayınlanmış olan bu rapor, yardımcı raporlar, tutanaklar herhalde uzun süre üzerinde durulup faydalanılacak bilgileri kapsamaktadır.